

Boşanma davasına istinaden yapılan tescilde evlilik sözleşme olması halinde uygulanacak harç oranı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Özelge no	66813766-140.04.01[57-2018-5]-E.208634
Tarih	15.05.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı

Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : 66813766-140.04.01[57-2018-5]-E.208634

15.05.2018

Konu : Boşanma davasına istinaden yapılan tescilde evlilik sözleşme olması halinde uygulanacak harç oranı hk.

İlgi : 15.02.2018 tarihli özelge talep formu.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden, 18.12.1991 tarihinde evlendiğiniz ve 21.10.1998 tarihinde satın alarak adınıza tescil ettirdiğiniz ... ili ... ilçesi ... Mah. ... ada ... parsel ... nolu meskeni, İzmir 3. Aile Mahkemesinin 15.03.2017 tarih ve ... esas, ... sayılı kararı gereğince boşanma sonucu düzenlenen protokole istinaden ...' ye tapu devir işlemi yapılacağı belirtilerek, 30.12.2002 tarihinde noterde eski eşiniz ile aranızda düzenlenmiş "Mal Ortaklığı Sözleşmesi" bulunması nedeniyle

yapılacak tescil işleminden alınacak harç oranı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

492 sayılı Harçlar Kanununun 57 nci maddesinde, tapu ve kadastro işlemlerinden bu kanuna bağlı (4) sayılı tarifede yazılı olanların tapu ve kadastro harçlarına tabi olacağı belirtilmiştir.

Anılan Kanuna bağlı (4) sayılı tarifenin "I-Tapu işlemleri" başlıklı bölümünün; 13/c bendinde, (a) fıkrası dışında kalan her nevi cins ve kayıt tashihinde (her bir işlem için) maktu harç alınacağı; aynı tarifenin 20/a fıkrasında ise, gayrimenkullerin ivaz karşılığında veya ölünceye kadar bakma akdine dayanarak yahut trampa hükümlerine göre devir ve iktisabında, gayrimenkulün beyan edilen devir ve iktisap bedelinden az olmamak üzere emlak vergisi değeri üzerinden (cebri icra ve şüyuun izalesi hallerinde satış bedeli, istimlaklerde takdir edilen bedel üzerinden) devir eden ve devir alan için ayrı ayrı nispi harç alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan; 4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun "*Mal rejimleri* " başlıklı 10 uncu maddesinde, "*Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında bu tarihe kadar tâbi oldukları mal rejimi devam eder. Eşler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, bu tarihten geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.*

...

Şu kadar ki eşler, yukarıdaki fıkralarda öngörülen bir yıllık süre içinde mal rejimi sözleşmesiyle yasal mal rejiminin evlenme tarihinden geçerli olacağını kabul edebilirler." hükmü yer almıştır.

Bu hükme göre, 01.01.2002 tarihi öncesinde başlayıp devam eden evliliklerde, eşler 31.12.2002 tarihine kadar ayrıca mal rejimi sözleşmesi yapmışlarsa seçilen bu mal rejimine, aksi halde ise 31.12.2001 tarihine kadar "Mal Ayrılığı" rejimine tabi olacaktır.

01/01/2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 202 nci maddesinde, eşler arasında edinilmiş mallara katılma rejiminin uygulanmasının esas olduğu belirtilmiş, evlenmeden önce veya sonra, malvarlığının paylaşımı konusunda yazılı mal rejimlerinden birini sözleşme yaparak seçme hakkını kullanabileceği, 256 ncı maddesinde, mal ortaklığı rejiminin, ortaklık malları ile eşlerin kişisel mallarını kapsadığı, 257 nci maddesinde, genel mal ortaklığında eşlerin kanun gereğince kişisel mal sayılanlar dışındaki malları ile gelirlerinin ortaklık mallarını oluşturduğu, 261 inci maddesinde de, bir eşin kişisel malı olduğu ispatlanmadıkça tüm malvarlığı değerlerinin ortaklık malı sayılacağı hükme bağlanmıştır.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin tetkikinden, ... ile 18.12.1991 tarihinde evlendiğiniz, bahse konu taşınmazı 21.10.1998 tarihinde satın aldığınız ve ... Aile Mahkemesinin ..., Karar No:... sayılı kararında belirtilen protokole istinaden, ... Sok. No: adresinde bulunan taşınmazın içerisinde bulunan tüm eşyalarıyla ...'ye bırakılacağı, 30.12.2002 tarihinde ... Noterliğinde düzenlenen "*Düzenleme*

Şeklinde Mal Ortaklığı Sözleşmesi" ile de kişisel mallarınız dışında kalan mallarınız ile gelirlerinin ortaklık mallarınızı oluşturduğu ve her birinizin kişisel kullanımında bulunan eşyalar ile manevi tazminat alacaklarının yasal olarak kişisel mallarınız sayılacağı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, ... ili ... ilçesi ... Mah. ... ada ... parsel ... nolu mesken 01/01/2002 tarihinden önce edinilmiş olmakla birlikte "Düzenleme Şeklinde Mal Ortaklığı Sözleşmesi"ne istinaden taşınmazın 1/2 hissesi mal ortaklığı kapsamında ...'ye ait olacağından, tarafların anlaşmalı boşanmalarına ilişkin Aile Mahkemesinin Esas ..., Karar No:... sayılı kararında belirtilen protokol gereğince bu hissenin ... adına tescili işleminden 492 sayılı Kanuna bağlı (4) sayılı tarifenin I/13-c maddesine göre, diğer 1/2 hissenin tescilinden ise aynı tarifenin I/20-a fıkrasına göre harç aranılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026